

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Az igazi kvalifikáció.

Az állami tisztviselők kongresszusán fölvetették a minősítés, a kvalifikáció kérdését is.

Hosszabb vita után a szolgálati pragmatika megvitatására kiküldött bizottság olyképp határozott, hogy a kvalifikáció „emelését” (értsd: sulyosbítását) szükségesnek itéli s ilyen irányban óhajja a minősítési törvény revízióját.

Szóba jött ugyanebben a bizottságban a közhivatalokban alkalmazott kezelő-személyzet minősítése is s az egyik főlshóáló azt javasolta, hogy meg kell követelni az érettségi bizonyítványt a kezelésre hivatott személyzet alkalmazásának minősítési feltételéül, holott eddig elég kvalifikacionális adaléknak vétegett a négy középiskolai osztály elvégzése.

A bizottság azután hat középiskolai osztályban állapotott meg. Aki tehát ezenül kezelőtiszt állást akar elfoglalni valamilyen hivatalban — ami ugyszólván mechanikai munkával jár — annak ezenül nem négy, hanem hat középiskolai osztályt kell elvégeznie.

Minden jóindulatu ember — tehát e sorok írója is — a legteljesebb szimpátiával kíséri a köztisztviselők abbéli törekvését, amelyek létükért való küzdelmük enyhítésére és anyagi helyzetük javítására irányulnak. De azt az álláspontot, hogy a kvalifikáció megszerzését még az eddiginél is sulyosabb feltételekhez kell kötni, helyeselni nem tudjuk. Az ilyen rendszabály semmiről sem jó s legfőljebb a kvalifikáltak nagyfoku szűkkeblőségét juttatja kifejezésre. Avagy nem tart-e elég soká, míg manapság valaki hozzájut a kenyérkeresethez, a kvalifikáció révén? Még tovább tartson az a kálvária, amelynek szenvedéseit át megszerezheti az ember ebben az országban a tömérdek papiros-képesítést arra, hogy valamely államhivatalban — fizetéstelen gyakoronok vagy gyakoronokjelölt lehessen?

A modern fejlődés iránya elfordul a kvalifikáció tulhajtásaitól

s nem a bizonyítványt, hanem a tehetséget, a tudást, az életrevalóságot és a hivatottságot veszi zsinórmértékül az emberek értékelésében. Mert bizonyítványt tud szerezni akárhány tehetségtelen ember is, de hasznossá az egyént az élet bármely vonatkozásában csak a tudás teheti, amely vajmi sokszor nem a kvalifikáció ismert csatornáin át ered és dagad erőssé, nagygyá és alapossá.

A kvalifikációs törvény céheket teremt, amelyek védik a maguk érdekeit s vajmi sokszor kerülnek szembe a való tehetséggel és a hivatottsággal, amely nincs mindig abban a helyzetben, hogy az iskolizás minden retortáján keresztül menjen s a minősítés minden kellékével lépjen föl, ott, ahol a tudás és nem a bizonyítvány érdeme szerint keres magának tért és érvényesülést.

Napról-napra merülnek föl jelenségek, amelyek a kvalifikációs törvény merevsége ellen szólnak s alig tudunk olyat, amely e merevség föntartásának, avagy még fokozottabb sulyosbításának szükségére utalna. Jelentkeznek meglett emberek, akik hányatva az élet hajóján, sok tapasztalatot szereztek s későn ismerve föl igaz hivatásukat, a saját erejükből elsajátították azokat az ismereteket is, amelyek a fölsimert hivatás betöltésére szükségesek volnának.

De beleütköznek a kvalifikációs törvénybe, amely előírja pontosan az ismeretszerzés hosszu utját, hogy ne mondjam, erőmésztő taposómalmát.

Ezek a boldogtalanok, akik kirekedtek az előkészítő iskolák rendes kerékvágásából, kész prédáivá lesznek azoknak a szélhámos zug-professzoroknak, akik kínálkoznak segítőül a kvalifikáció bézagainak kifoltozására.

Nem szorosabbra vonni, hanem lazítani kell a kvalifikációs törvény kereteit, mert a közérdek és a szociális fejlődés azt kívánja, hogy könnyen találjon tért az érvényesülésre az olyan tehetség, aki nem járt iskolákat, de akinek jogosít-

ványt ad a hivatottság és a nyilvánvaló tudás, nem pedig a bizonyítvány. A kvalifikációs törvény szigoru keresztülvitele mellett egy Edison vagy Pasteur soha sem értékesíthette volna geniális képességeit az egész emberiség javára, azon a magas polcon, ahová tudásuk révén felemelkedtek.

Tudni kell és produkálni kell: ez az egyedül igaz kvalifikáció. El fog következni az az idő, hogy senki sem fogja kérdezni a tudás provenienciáját és előiskoláit, hanem az lesz az egyedüli minősítési törvény: a bebizonyított tudás. Amerikában máris ez a törvény érvényesül, de minálunk még most is a bizonyítvány-gyár körül laborálnak. Az alkotmányunk papiros-alkotmány és a tudásunk is jobbára céhbéli, kamarákkal és klikkekkel oltalmazott papiros tudás.

Trónváltozás.

Politikai hírek.

Budapest, szeptember 26.

(Saját tudósítónktól.) Gróf Andrassy Gyula belügyminis.ter hir szerint az országgyules összütésenek első napjaiban nyilatkozni fog az alkotmánybiztosítékok fontos és nehéz kérdésének állásáról. Politikai körökben meglehetős biztossággal azt emlegetik, hogy arra a latogatásra, amelyet a belügyminis.ter ebben az ügyben Ferenc Ferdinánd főhercegnél tett, azért volt szükség, mert a törvénytervezet fontos intézkedéseket tartalmaz trónváltozás idejére is.

Tudvalevő, hogy a trónváltozás, a trónöröklés problemája ép Ferenc Ferdinánd főherceggel szemben rendkívül fontos. Felesége nem királyi vér és fia nem osztrák főhercegek. Magyar politikusokat tehát állandóan foglalkoztatja az a kérdés, nem tartanak-e majd igényt a trónörökös leszármazottjai a magyar trónra.

Bécsi beavatott értesülés szerint ennek a vitának végét vetette maga a trónörökös. Ottó főherceg fiának nagykorúsítása alkalomával ugyanis biztosította ezt az unokaöccsét, hogy a magyar és az osztrák trónnak ő a várományosa. Ünnepies formában történt ez és a mostani trónörökös egyuttal figyelmeztette esetleges utódját azokra, amelyek helyzetéből kifolyólag már most várnak reá. A trónörökösnek ez a szereplése természetesen általános megnyugvást kelt.

Ujabb hírek szerint nem egészen bizonyos még, hogy a kiegyezési tárgyalásokat

Győrfi Sándor

kötszer, pipere és férfi divatáru üzlete
* megnyílik *
a Simonfi-utcai bérházban október hó 1-én.

mikor kezdik újra. Ugy a magyar, mint az osztrák kormány körében erősen készülnek arra, hogy a tárgyalások megszakítása esetén milyen intézkedéseket léptessenek életbe. Wekerle miniszterrelők ma ismételtlen fogadta ebben az ügyben a szakelődöket.

Városháza és vármegye.

A vízvezeték ügye. Annak idején, amint meg is irtuk, a vízvezetési bizottság ez év október végéig adott haladékot a vállalkozó Törzs és Ormai-cégnek arra, hogy a vízvezeték kutjainak furási munkálataival elkészülhessen. A tegnapi tanácsülés hozzájárult a bizottság ez intézkedéséhez azzal, hogy a határidő be nem tartása esetén a szerződést azonnal felmondja.

Megint egy kérelem. Az állami bábaképző-intézet mögött épült „Adria” hal-konzervgyár majd minden hónapban kér valamit a várostól. Most legújabbán azt szeretné, ha a város építtetne meg saját költségén a gyár szükséges csatornázását s ha ingyen világítást kapna a gyár. A tanács foglalkozott tegnap e kérelemmel, de egyelőre kiadta azt a főmérnöknek véleményezés végett.

A szegények csizmái. A városi szegényház lakóit a csizmadiák termelő szövetkezete látja el a szükséges lábbelivel. Sok pár csizmát szállíthattak ezidén a város szegényeinek. A városi tanács tegnapi ülésén 1300 koronát utalt ki a szállított csizmák vételára fejében a csizmadiák termelő szövetkezete részére.

Teljes tanácsülés. A városi törvényhatósági bizottság közgyűlésének ma délutáni tárgysorozatot s az abban felvett ügyeket már teljesen előkészítette a tegnapi teljes tanácsülés. Így most jóideig nem ül össze a tanács plénuma.

Köszönet a tanácsnak. A tegnapi teljes tanácsülésen felolvasták a műpártoló egyesület átiratát, melyben az utolsó kiállítás alkalmával tapasztalt azon páratlan áldozatkészségét köszönte meg az egyesület, melyet a városi tanács vele szemben tanúsított.

A megye közgyűlése.

Határozattá emelt javaslatok.

Elégtételt a főügyésznek.

— szeptember 27.

(Saját tudósítónktól.) Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését.

A közgyűlés eseményes lefolyású volt s az igazoló választmány minden egyes javaslatot határozattá emelte.

Kölcsön ügy — vasuti ügyek.

Pontban kilenc órakor nyitotta meg a közgyűlést Wespéry Zoltán főispán. Beválasztotta a nagy számban megjelent bizottsági tagokat s átadta a szót Dávidházy Sándor előadónak. Az előadó ismertette az alispán műszaki jelentését, majd rátért a közuti alap-terhére felveendő 800 ezer koronás kölcsön ügyére. Majd bemutatta a kereskedelmi miniszter leiratát, a sámsoni állomáshoz vezető utnak a törvényhatósági hálózatba való beolvasztása ügyében.

A közgyűlés az állandó választmány javaslatához hozzájárult s az utvonalat a törvényhatósági utak közé sorozza.

Felolvassa Dávidházy Sándor az alispán jelentését, amely szerint az Árpád műveltségi egyesület 25 koronát utalványozott. A közgyűlés az alispán intézkedését tudomásul veszi. Ugyancsak Dávidházy ismerteti az alispán jelentését a Debrecen—ungvári torvenyhatósági utnak állami uttá való átadása ügyében. Helyesléssel tudomásul veszik. Bemutatja továbbá a levéltárnoki lakás javítási munkálatainak tervezetét. A közgyűlés hozzájárul.

Jelentést tesznek a megyei telefon hálózat kiépítése ügyében. A munkálatok oly gyorsan haladnak előre, hogy az év végével teljesen be lesz fejezve. Ezután megalkotják a kilépő bizottsági tagok helyeirek betöltésére kiküldendő bizottságokat.

A költségvetés.

Ezután ismerteti Dávidházy főjegyző a vármegye 1908. évi költségvetését. A költségvetésben új tételekként szerepelnek a díjnokok és hajdu-legénység fizetés javítására felvett összegek, a járási szolgák egyenruházatának költségei. Mindezek indokolása külön fejezetben foglaltatik.

A főispán felteszi a kérdést: kívánják-e az indokolást felolvasni, vagy elfogadják azt felolvasatlanul. A közgyűlési terem egyhangú „elfogadjuk” kiáltással zúgott. A vármegyei költségvetést tehát egyhangú határozattal elfogadják s ekként a megyei díjnokoknak a fizetés fölemelést engedélyezték.

Elégtétel Czeglédnek.

A következő tárgy volt dr. Czegléd Mihály tiszti ügyész fegyelmi kérvénye. Wespéry Zoltán főispán ismertette a kérvényt s annak előzményeit. Tudomására hozza a közgyűlésnek, hogy Czegléd Mihály dr. kérvényét visszavette, mert vértettnek látja a megyei függetlenségi párt méltatlan ítéletével szemben magát az alispán ama nyilatkozatával, hogy a párt határozatával nem ért egyet. A főispán ennek következtében azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy vegyék le az ügyet a napirendről.

— Levezzük, helyes. Legyen már egyszer vége, éljen a főügyész — zúgott az egész közgyűlési terem.

Dr. Czegléd kérvénye a napirendről levétetett — jelentette ki a főispán. Ezzel a kinos ügy elintézését nyert s a megye régi érdemes, korrekt tisztviselője nyugodtan dolgozhat tovább a közügyek mezején, ahol sebet kapni egyáltalán nem ritka dolog.

Tilos a házalás.

Dávidházy Kálmán ismerteti az állandó választmány által szerkesztett szabályrendeletet, a megye összes községeiben a házalás eltiltásáról. A közgyűlés egyhangulag fogadta el a szabályzatot.

Ugyancsak egyhangulag fogadták el az anyakönyvi díjkról s a berkocsi iparról alkotott szabályrendeleteket.

A kabai jegyző özvegye.

Következett a napirenden özvegy Bartha Lajosné nyugdíjügye. A nyugdíj a választmány határozatahoz képest az özvegy nyugdíj 800 koronában, a gyermekek neveltetése pótlékát pedig 300 koronában állapítja meg a közgyűlés.

A dorogi gyógytár és pincér leányok.

Dalmi Barna IV-ik aljegyző ismertette a közegészségügyi bizottság állásfoglalását, a dorogi II-ik gyógyszerár felállításának kérdésében.

— Nem kell, nincs rá szükség — hangzottak sűrűn a közbeszólások.

A közgyűlés e szerint alkalmazkodva az állandó választmány javaslatához, a II-ik gyógytár felállítását nem engedi meg Hajdúdorogon.

Ugyancsak Dalmi Barna ismerteti az egészségügyi választmány indítványát a

kávéházak megrendszabályozása tárgyában, a pincérleányok alkalmazásának eltiltására vonatkozólag.

— Nem kell pincérnő, zúgtak a bizottsági tagok.

Ezek szerint a kávéházakban nem szabad jövőben hölgyeket alkalmazni.

Egyéb ügyek.

Ezután még egész sereg ügyben hozott határozatot a közgyűlés. A Bocskai-alap elszámolását tudomásul vette s a szobor történetét megírni és kinyomatni rendeli. A társhatóságok megkeresését támogatja s a községi kerényeket és számadásokat jóváhagyja. A kért szabadságot Kovács János irnoknak megadták.

Kovács Gyula alispán előterjesztésére az utkaparó házak létesítését kimondották.

Püspökladány község határozatát, mely szerint Surányi Imre házát megvásárolták, helybenhagyták.

Ugyancsak Püspökladányt egyes alapokból kölcsönveendő összegekre felhatalmazta. Nádudvar községnek a pótdó után szedendő 5 százalékos kamat szedését engedélyezték.

Kabán a III ad jegyzőnek lakbér helyett természetben adnak lakást.

Jóváhagyták Püspökladány pótköltségvetését.

Ugyancsak Tetélen, Nádudvar, Foldes, Kaba, Hajdúhadház és más községek számadásait.

Ezzel az ülés véget ért.

Terjed a tifusz.

A második halott.

Ujabb megbetegedések.

szeptember 27.

(Saját tudósítónktól.) Ijesztő mérveket kezd ölteni a debreceni s hajdúmegyei tifuszjárvány rohamos terjedésével. Nem mulik el nap, hogy 1-2 újabb tifuszos megbetegedés ne jutna a hatóság tudomására s immár tehetetlenül állanak e borzasztó betegség terjedésével szemben.

A múlt hét szombatján összeült a város egészségügyi bizottsága s amint éppen a bizottság ülésén elhangzott beszédekből kitűnt, első sorban azért, hogy a közönséget megnyugtassák. Mert a szükséges óvintézkedéseket a főorvos jelentései folytán a hatóság még az ülés előtt megtette.

A rendőrség a legerélyesebb fellépéssel szerzett érvényt intézkedéseinek s a tifusz felléptétől kezdve, illetve az első óvintézkedéseket tartalmazó hirdetések kibocsátása óta a legszigorubbán őrködött afelett, hogy az intézkedéseket be is tartsa a közönség.

E rövid idő alatt, több száz embert büntetett meg a rendőrség, az óvintézkedések megszegése miatt s gondoskodott arról is, hogy a hatóság által teljesítendő intézkedések, nevezetesen az árkok betömése az utcák locsolása, pontosan végrehajtsanak.

S dacára a legerélyesebb óvintézkedéseknek a tifusz egyre terjed. Tegnapelőtt 2, tegnap egy újabb

Ne szerezze be senki cipő vagy kalap szükségletét, míg a **Központi Cipő és Kalap Áruház** Dréher-söröcsarnok melletti dus raktárát meg nem tekinti. **Ferfi püsch kalapok legolcsóbban!**

megbetegedést jelentettek be s ugyan csak a tegnapi nap folyamán egy tifuszos halállal végződött.

Az elhunyt Tóby Elek dr. Debrecen város aljegyzője, a tegnap bejelentett újabb tifuszos beteg pedig Minor Géza rendőrségi tisztviselő.

De nemcsak Debrecenben, hanem egész Hajdumegyében mind egyre jobban terjed a tifusz.

Igy Hajduböszörményben 5, Nádudvaron 8, Hadházon 1, Szováton 8, Tégláson 13 a tifuszos betegek száma.

A megyei főorvos rendre járja a fenti községeket s úgy ott, mint a többi Hajdumegyei községekben is megadja a szükséges utasításokat, megtéteti a kellő óvintézkedéseket.

Ugy látszik azonban, hogy a rendőrség által elrendelt óvintézkedésekkel nem lehet a tifusznak elejét venni. E tényből következően könnyen megállapítható, hogy a baj máshol van.

És igazán feltűnő, hogy a rendőrség nem figyelmeztette mindeddig a közönséget arra, hogy milyen ivóvizet használjon. Mi megirtuk annak idején s proponáltuk is, hogy a köntösgáti ártézi kutak vizét szállítsák Debrecenbe, de mindmostanig nem akadt erre vátlalkozó.

Feltétlenül tifusz bacillus mentesek kétségtelenül a különféle ásvány és szénsavas vizek is, de hát sok olyan szegény ember van Debrecenben, akiknek még kenyérre sem telik s ezek bizony nem igen fognak a vízért pénzt adni még akkor sem, ha a saját egészségükről van szó.

De kiölhető minden bacillus, így a tifusz csirája is a rendes kútvizből, ha azt felforraljuk s csak ilyen állapotban használjuk.

Dr. Tóby Elek halála.

A tifusz áldozata.

— szeptember 27.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen uris társadalmának gyászja van. Dr. Tóby Elek városi aljegyző meghalt. Hetek óta feküdt beteg dr. Tóby Elek, akinek betegsége élénken foglalkoztatta Debrecen előkelő köreit, miután az elhunyt nemcsak egyik legrokonszenvesebb uris tagja volt Debrecen város tanácsának, akire pályáján, kiváló képzettsége révén nagy jövő várt, de Debrecen társadalmi, kulturális mozgalmában is élénk részt vett, bár szerénysége mindenkor óvakodott attól, hogy előtérbe tolja személyét.

Kevesen tudják, de nagy szeretettel foglalkozott a képzőművészetekkel. Egyik agilis tagja volt a „Műpártoló Egyesület”-nek. Ő maga is festett s műveiben magasan felül emelkedett a dilettantizmus színvonalán.

Egyébként tetőtől-talpig uris ember volt.

Három évvel ezelőtt nősült s valóságos példaszerű házasságot élt Pusztay Katicával, akit mélyen sujtott szerető hitvesének korai elhunytja.

Tifusz betegségében súlyos komplikációk állottak be s már szerdán lemondtak életéről az orvosok, mint azt bár tartózkodva, de mégis sejtettük olvasóinkkal lapunk tegnapi számában. Szerdán délelőtt 11 órakor elvesztette eszméletét s nem is nyerte vissza. Tegnap delután 2 órakor meghalt.

Felesége napokon s éjszakákon keresz-

tül a legönfeláldozóbb ápolásban részesítette, de a gyilkos kór, — fültömrigygyulladás, mely apját is megtámadta, — rombolásának nem lehetett útját állani.

Halálának híre általánosan mély és őszinte részvétet keltett.

Dr. Tóby Elek 11 évig szolgált a városi közigazgatást, három évvel ezelőtt nősült s kis leánykaja alig 1 éves mult, 33 éves volt.

A temetés szombat délelőtt 11 órakor lesz megtartva a Bathyány-utcai gyászház-tól. A végtisztességen egyik városi tanácsnok mond bucsuztatót a ravatal fölött s helyezi el Debrecen város koszorúját.

Berger József ügye.

Újabb feljelentések.

A váltóhamisító vizsgálati fogságban.

— szeptember 26.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni ügyészséget és vizsgálóbíróságot talán soha nem foglalkoztatta oly magyaranyu, horribilis váltóhamisítási ügy, mint a Berger József féle bűnügy. A kabai fakereskedő eddig összesen körülbelül száznegyven ember kárára követett el váltóhamisításokat összesen circa kettőszázezer korona értékben.

Mikor ez a szenzációs bűnügy megindult, a debreceni kir. ügyészségen a megkárosított emberek egyre-másra, naponként tizen, tizenötön is tettek bűnügyi feljelentést Berger ellen.

És a feljelentések áradata csak nem akar kifogyni. Hosszu idő után, mely alatt Berger vizsgálati fogságban ült, tegnap ismét érkeztek feljelentések szintén váltóhamisítás címen Berger József ellen, kinek ügyében egyébként tegnap más fejlemény is történt.

Ugyanis Berger József a debreceni ügyészség fogházában már hat hónapja ül vizsgálati fogságban, de ügyében a vizsgálatot mindeközéig nem fejezhette be a vizsgálóbíróság, melynek óriási feladatává lett kibogozni a magyaranyu, szövevényes bűnügy szárait. Miután már a vizsgálati fogság törvényes határideje az újabb három hónap ismét lejárt, tegnap a törvényszék vádtanácsa a vizsgálati fogságot egy hónappal meghosszabbította, mely idő alatt valószínűleg előkészítik az ügyet a főtárgyalásra.

Ily formán mintha csak végszóra érkezett volna az a három feljelentés, melyet tegnap tettek a debreceni kir. ügyészségen.

Egyik feljelentő Steiner Fülöp kabai lakos, kinek nevére Berger egy 550 koronás váltót hamisított, a másik Zamodits János püspökladányi lakos, kinek nevére pedig 750 koronás váltót hamisított és helyezett el a püspökladányi keresk. és iparbanknál Berger.

A károsultak csak most, hónapok multán jöttek rá a hamisításra, természetesen azonnal siettek feljelentést tenni.

Budapesten elfogott királygyilkos,

Egy szerb királygyilkos, aki zsarol.

(Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.)

A budapesti detektívek ma éjjel öta két érdekes embert őriznek: Az egyik Stojanovics, mint ő mondja, szerb katonatiszt, aki részt vett a Sándor szerb király és Masina királyné meggyilkolásában, a másik egy külföldi kalandornő Maupas Andrné, született Drasies Patronella.

Mindkettőt egy budapesti magánzó, Hegyi Jenőné följelentésére állították elő és most várják kihallgatásukat. Az igen érdekes ügyben a vizsgálatot dr. Nagy Károly rendőrfogalmazó vezeti.

A királygyilkos udvarol.

Hegyi Jenőné följelentésében a következőket mondja el:

Még a mult évben történt, hogy lakásomon megjelent egy fiatal ember, aki Stojanovics Bozsza szerb főhadnagyak mutatkozott be és mint a nővérem küldöttje jött hozzám.

Nővéremmel, özvegy Krend Lipótnéval akkor haragban voltam és a fiatal ember jövésének bevallott célja az volt, hogy bennünket kibékítsen.

A dolog sikerült neki. Kibékültem nővéremmel, aki többször meglátogatott és harmadik látogatása után elmondotta, hogy Stojanovics Bozsza megkérte a kezét és ő feleségül akar menni hozzá.

Ellenzetem ezt a házasságot, de Stojanovics kijelentette, hogy ő nem tágit, különben is nővérem megállapítja a szerencsésjét. Ő (Stojanovics) egyike azoknak a szerb tiszteknek, akik a szerb királyi pár, Sándor és Masina meggyilkolásában akkor részt vettek, Szerbiában nagy összeköttetései vannak, de egy másik affér miatt, amelybe a szerb trónörökösével keveredett, menekülnie kellett Szerbiából.

— Majd visszatérek, mondotta, elhozom leveleimet, okmányaimat, amelyek szenzációs dolgokat tartalmaznak és egyes hatalmas urakat Szerbiában lehetlenné képesek tenni. Csak azt várom, pénzem legyen, hogy elhozathassam levelezéseimet, aztán kimegyek Amerikába, mert a politikai üldözöttek csak itt vannak teljes biztonságban és milliókat fogok szerezni.

Másnap nővérem 20 000 koronát kért tőlem hozományképpen. Persze nem adtam, a férjem kijelentette, semmi köze ehhez a bandához, egyetlen fillért sem ad.

Stojanovics Bozsával lehetett alkudni, gyorsan leszállította követeléseit 10 000 koronára, majd még kevesebbre, már beérte 1000 koronával is és végül elfogadott 400 koronát utiköltség címén.

Mikor nővérem bucsuzott, megfenyegetett:

— Az ördögökkel állok cimboraságban — mondotta — megbánod, hogy így bántál velem.

A királygyilkos Fiumében.

Hallottam azután, hogy Fiuméba mentek, de nem folytatták utjokat Amerika felé, hanem ott megszálltak és sógoromat, Heufel Mór lakost tudóst ugyanolyan módon megakarták zsarolni, mint engem.

A dolog itt sem sikerült. Erre névtelen levélben feljelentés ment a fiumei büntetőbírósághoz, hogy sógorom és nővérem 1905-ben Fiumében meggyilkolták és kiraboltak egy gazdag mézszarost.

Sógorom és nővérem sok zaklatásnak volt e miatt kitéve, bár hamarosan kiderült, hogy a feljelentés koholmány, Heufel és a felesége abban az időben Fiumében sem voltak, teljesen ártatlanok.

Akkor hallottam, hogy az elvetemedett asszony és szeretője ellenünk is keresnek hamis tanukat és engem, meg a férjemet gyilkossággal fognak vadolni.

A gyászfátyolos nő.

Néhány nappal ezelőtt azt hallottam, hogy Stojanovics Bozsza Budapesten van. Nem törődtem vele.

Ma megjelent nála, Thököly-ut 62. szám alatti villában egy nőgy, talpig gyászban és elmondotta, hogy ő Maupas Andróné, születet Draics Petronella, ezt utlevéllel igazolja is.

— Engem Sztójanovics Bozsa küld, mondotta, pénzt akar, sok pénzt. Igért nekem is. Eljöttem, de közben megdöntöttem a dolgot. Veszedelmes dolog az nagyon, a mire Bozsa készül. Merénylötet akar ön ellen elkövetni. Dinamitot szerzett be és előbb felrobbantja ezt a villát, aztán a levegőbe repíti őt és férjét. Tanácslom, egyezkedjen ki ezzel a veszedelmes emberrel és adjon neki pénzt, menjen Amerikába.

Azt mondtam, nem adok pénzt, de megkérveletem, hogy Petronella nagysága jöjjön be velem a főkapitányságra és ott mondja el mindazt, amit nekem elmondott.

A gyászos nő kezdetben megszeppent és vonakodott, majd azt mondotta:

— Jól van, menjünk, ön tudja, csak azért jöttem magához, hogy eláruljam önnek Bozsa veszedelmes terveit.

Béjött velem kocsin a főkapitányságra és útközben elmondotta, hogy Sztójanovics Bozsa egy nagy sviindler, ha ő rajta mult volna, Sándor király és Draga Masina még élének, mert Bozsa sohasem volt szerb tiszt, csak káplár, egy begrádi borbélylegény, akinek Belgrádba felesége és öt gyermeke van. Nővéremnek el is mondotta, hogy nem veheti feleségül, de nővérem azt válaszolta, nem bánja, de addig mellette marad, amíg rajtam bosszút áll.

A királygyilkos a rendőrségen.

A főkapitányságon ott tartották a gyászruhás hölgyet, mert megakarják állapítani, kiesoda, merre van a hazája és milyen titkokat rejt a multja.

Sztójanovics Bozsát is kinyomozták a detektívek egy budapesti szállodában és behozták a főkapitányságra, ahol most hallgatja ki dr. Nagy Karoly rendőrfogalmazó.

Valószínű, hogy Sztójanovics és segítője egyelőre a tolonchazba kerülnek. A rendőrség intézkedett, hogy a begrádi hatóságoktól mindkettőről sürgősen felvilágosítást kapjon.

Vasuti katasztrófa Érkörtvélyesen.

Összeütközött vonatok.

Hét sebesült.

— szeptember 27.

(Saját tudósítónktól.) Döbbenetes vasuti katasztrófa történt Debrecen közelében, Érkörtvélyesen és a végzetes kimenetelű, borzalmas, az utóbbi időben megdöbbentően sűrű egymásután történő vasuti szerencsétlenségek sorában ismét új eset került.

Debrecen közelében rég nem történt ily nagy arányú és súlyos kimenetelű vasuti szerencsétlenség, mely az anyagiakon kívül, nem kevesebb mint hét emberáldozatot követelt magának.

Valóban az emberek, megdöbbennek a gyakori katasztrófától, most már csak felve, rettegve bizzák magukat a vaspályára, melyet már oly sokszor öntözött a szerencsétlenül járt emberek kiömlő vére.

Borzalmas, iszonyu, részletei vannak a tegnapi vasuti katasztrófának is. Hét súlyos és öt könnyebben sebesült az áldozata. De hogy

mi idézte elő, mi volt az ok, azt még mindig homály fedi, legfeljebb majd a lefolytatandó vizsgálat fogja kideríteni.

Ide Debrecenben már a kora reggeli órákban eljutott a katasztrófa híre. Az emberek megdöbbenve tárgyalták az esetet, melynek részleteit azonban csupán a délutáni órákban sikerült megtudni, mikor már a Debrecenből kiutazott vizsgálóbizottság egyes tagjai visszaérkeztek.

Kezdetben riasztó hírek keltek szárnyra. Azt beszélték, hogy két-három halottja van a szerencsétlenségnek, de szerencsére ezek a hírek nagyon is túlzottak voltak és nem feleltek meg a valóságnak. Hivatalos megállapítások szerint halott nincs, csupán két igen nagyon súlyosan sebesült, kiknek egyikét bizony válságos állapotban, haldokolva szállították el a nagykarolyi kórházba.

Iszonyu képet mutat a katasztrófa színhelye. Tizenöt kocsi romja mutatja, hogy mi történt ott az elmúlt éjjel. Az alépitmény, a sinek jó darabon felszaggatva. A romok eltakarításán egész nap sürgős munkás kezek fáradoztak, míg végre sikerült is a pályát rendbehozni. Nehéz munkát végzett a debreceni üzletvezetőség vizsgáló bizottsága és Uhlarik üzletvezető is, ki a katasztrófa története után pár órával már a színhelyen volt és erős kézzel vezette a vizsgálatot.

A katasztrófa részleteiről egyébként a következő tudósítást adjuk.

A katasztrófa előzményei.

Szinte érthetetlenül csekély okok által történt a szerencsétlenség, mely tekintve a körülményeket nagyon könnyen el lett volna kerülhető.

Az 1768. számú vegyes vonat nagy késéssel indult el Érmihályfalváról Érkörtvélyesre. Az érkörtvélyesi állomáson az 1768. személyvonatnak meg kellett várnia a tíz perccel később szintén Mihályfalva felől érkező teher vonatot.

Az érkezési sínpáron állott meg az 1768. számú személyvonat. A szatmári vonalon az elmúlt éjjel általában nagy forgalom zavar uralkodott, így történt, hogy Érmihályfalváról a menetrendi idő helyett csak jóval 12 óra után indították el az 1756. számú, ugynevezett másod-rész teher vonatot, mely nagy sebességgel haladt Érkörtvélyes felé ugyanazon a sínpáron, melyen az érkörtvélyesi állomáson már ott vesztegelt az 1768. sz. vonat.

A teher vonat, mely nagyon sok utast vitt, óriási sebességgel haladt, hogy a késést valamennyire behozza. Ennek tudható be, hogy a vonat személyzete és Keresztény Imre a lokomotív vezető csak későn vette észre, hogy mily veszedelemben rohan vonatával, mert ott vesztegelt pár száz méternyire a személyvonat.

A katasztrófa.

Későn látták a veszedelmet. Keresztény vonatvezető ellengőzt adott, fékeztek az egész vonatsoron,

míg a veszteglő személy vonatot hirtelen kiakarták vontatni. De minden fáradozás hiábavalónak, későnek bizonyult. A katasztrófa bekövetkezett. A teher vonat az állomás közvetlen közelében beleszaladt a személy vonatba.

Egy óriás, iszonyatos hangzavar reszketette meg a levéggőt. A vonat utasaiban megfagyott a vér. A vasuti kocsik felborultak, egymásra torlódtak behorpadva, összetörve. Az éjet pedig a megrémült utasok jajkiáltása töltötte be.

Aztán elhallgatott minden, csak a kocsi romjai közül a sebesültek fájdalom kiáltásai hallatszottak és a szerencsés megmenekültek bujkáltak ki a kocsi roncsai közül.

A sebesültek.

Az állomás személyzete azonnal fátylakkal siettek ki és legelőbb is a sebesültek mentéséhez látott. A katasztrófa alkalmával összesen heten sebesültek meg. Legsúlyosabb a sérülése egy szegény hajdunánási illetőségű asszonynak, ki kulcsosont és bordatörést szenvedett. A szerencsétlen még a helyszínen belő vérzést kapott, úgy, hogy haldokolva szállították be a nagykarolyi kórházba.

Szerencsétlenül járt Boda Béla vonatvezető is, kit az összeütközés kihajított a kocsiból, úgy, hogy térdén sürlött meg elég súlyosan. Ott az állomáson vették ápolás alá. Többé kevésbé súlyos sérüléseket és zúzódásokat szenvedett még ezenkívül öt utas, kik azonban az első segélynyújtás után nagyrészt el is utaztak.

A kocsik romokban.

Elrémitő képet nyújtott a szerencsétlenség színhelye. A tehervonatból tíz, a személyvonatból pedig öt kocsi roncsolódott össze. De azonkívül is nagyon sok kocsi, sőt lehet mondani majdnem az egész kocsisor mindkét vonatonál megrongálódott. Az összeütközés oly heves volt, hogy a hosszú tehervonat legutolsó kocsija is kiugrott a sinekről. Az állomás személyzete a sebesültek megmentése után a rendelkezésére álló eszközökkel nyomban a romok eltakarításához látott. Egyben táviratot menesztettek a debreceni üzletvezetőséghez, melynek tudára adták a katasztrófát.

Vizsgálat a helyszínen.

A távirat vétele után Uhlarik üzletvezető Berényi forgalmi főnökkel, Motesiczki titkárral, dr. Derkasy és dr. Nagy Kálmán orvosokkal még a hajnali négy órakor az Érmihályfalva fele induló vonattal a helyszíntre utazott. A vonat személyzetét, valamint a sebesülteket kihallgatta s ezek alapján megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel felelőség az irtózatoss katasztrófaért. A vizsgálat annyit már is megállapított, hogy nagyfokú gondatlanság forog fenn.

Uhlarik üzletvezető különben délután már vissza is érkezett Debrecenbe, de azért a vizsgálat folyik.

A katasztrófa színhelyén egész éjjel és egész nap sürgős munka folyt, hogy a pályát rendbehozzák. Mintegy hatvan vasuti munkást rendeltek ki a romok eltakarítására. Az óriási munkát délre be is fejezték és a pályát teljesen rendbe hozták, úgy hogy délben már megindult a rendes forgalom, holott természetesen azelőtt csak átszállással közlekedhettek.

A katasztrófa által a mávot ért kár megközelíti a százezer koronát.

Nagy a kár a teher vonat által szállított árukban is, melyek közül nagy mennyiségű vált értéktelenné a szerencsétlenség következtében.

Felfüggesztett mozdonyvezető.

A vizsgálat legelső következménye az lett, hogy Keresztény Imre mozdonyvezetőt, ki a katasztrófát előidéző tehervonatot vezette — **allasától felfüggesztették.** A vasutigazgatóságtól különben tegnap este egy magasabb rangú tisztviselő a helyszínre leérkezett, de már este Uhlarik üzletvezetővel visszautazott Budapestre.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagy templomban prédikál Dicsőfi József lelkész, a Kistemplomban Szarka Boldizsár segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispóti templomban Szele Miklós s gédielkész, a Csapókerben Kovács János népiszkolai felügyelő, a Homokkerben Bán István senior, a Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár.

— **Ülés a kamaránál.** Tegnap délután tartotta a kamara Szabó Kálmán országgyűlési képviselő elnöklése alatt a közös bizottsági ülést. Az idő közben felgyülemlett ügyekben történt az alkalommal közbevetett intézkedés és néhány államsegélyes kérelem nyert elintéztetést. Fontosabb ügyek voltak: Debrecen városának a Mártonfalvi telefon kapcsolat ügyében indított mozgalma, a londoni magyar kiállításról az érdekeltség tájékoztatása, a nyers ásványolajnak, mint szénhelyettesítőnek kedvezményes szállítási díjtételezése. — **Allamsegélyes ügyek elintézése után,** a közös bizottság a kamarai levelek helyi portómentessége érdekében felterjesztés intézését határozta el és végül megállapította a törvényhatósági ipartanácsok a kamarát képviselő tagok névjegyzékét.

— **Uj tanár.** Korody Sándor máramaroszigeti jogtanár elhalálozásával megáradott római jogi tanszéket a licium igazgatósága dr. Márton Géza budapesti ügyvéddel töltötte be.

— **A megyei függetlenségi párt** azon tagjai, kik a megyei törvényhatósági bizottság tagjai, tegnap reggel 8 órakor bizalmas értekezletre gyűltek össze az Angol királynő fehér termében. Ez értekezlet célja az volt, hogy a közgyűlésen egyes ügyekben egyöntetűleg járjanak el, de hát semmiféle határozatot nem hoztak, mert fontosabb ügy nem került a közgyűlés elé.

— **Debreceni honvédek szabadságolása.** Tudvalevő, hogy az ekelektés miatt 1905 ben nem lehetett újoncokat állítani és így az 1905-beli katonák, honvédek 1905. augusztus elsején vonultak be. Csupán a honvédség huszonnyolc ezredénél 10.208 újonc vonult ekkor be, akik közül 8160 a gyalogságnál, 2048 pedig a huszárságnál szolgált. Eleinte úgy volt, hogy ezek a katonák, akik önhíjjukon kívül vonultak be

11 hónappal később, ki fogják tölteni a honvédségnél törvényes teljes két esztendő s így csak 1908. augusztus elsején szerelhetek volna le. — Természetes, hogy nagy volt az elkeseredés, de ezt hirtelen elfojtotta Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszternek igazán humánus rendelete, amely már hetekkel ezelőtt a debreceni honvédséget állomásparancsnokához is megérkezett, de csak most lett nyilvánvaló, a honvédek nagy öröme. E szerint az 1906-ban bevonult, 1905-beli honvédek szeptember 19-től kezdve tartósan szabadságoltak és már meg is történt Debrecenben ezeknek a katonáknak a leszerelése. A honvédek ezzel tizenegy és fél hónapot nyertek. Ez a rendelet természetesen az egész honvédségre vonatkozik. — A közös hadügyminiszter rendelkezése folytán ugyan csak tizenegy és fél hónappal kevesebbet fognak szolgálni az 1906-ban három évre besorozott közös katonák, akik 1909. október elseje helyett már 1908. szeptember végén kiszabadulnak. A legnagyobb az öröm természetesen a honvédek között, akik máris civilben beszélhetnek katonai élményeikről.

— **A debreceni védő egyesület ülése.** A debreceni védő-egyesület folyó hó 27-én pénteken délután 4 órakor a vármegyeház nagytermében ülést tart, melyre szíves megjelölését kéri a Magyar-Védő-egyesület nevében. Szesztina Jenő, elnök. Wessprémy Zoltánné elnöknő. Az ülés tárgya: a budapesti központ kiküldöttjének előadása a magyar selyem ipar fejlődéséről, melynek keretében a legújabb selyemáru minták is befognak mutattatni.

— **A Tasnád—Érmihályfalvai vasút** engedélyese, mint többször jeleztük, 60.000 korona hozzájárulást kért Debrecen városától. A jog- és pénzügyi bizottság csak 40.000 koronát javasolt megadni javasolja a kért összeget. Most már a közgyűlés fog határozni, hogy vajjon 40, avagy 60 ezer koronát kap-e a vádlott.

— **Az új vasúti menetrendben** Debrecen érdekli fontosabb változások:

A püspökladány—körösmezői vonalon: A Máramaroszigetről Körösmezőre délután 4 óra 46 percekor induló, valamint a Körösmezőről Máramaroszigetre délelőtt 9 óra 36 percekor induló és Máramaroszigetre délelőtt 11 óra 48 percekor érkező személyvonatok forgalmon kívül helyeztetnek.

A Püspökladányról éjjel 1 óra 22 percekor Körösmező felé induló személyvonatoknál Haláp és Barantóhegy megállóhelyeken a megállás megszüntetettik.

A debrecen—szereneci vonalon jelenleg csak Ujfehértótól Debrecenig közlekedő és Ujfehértóról reggel 5 óra 19 percekor induló motoros vonat már Nyiregyházától kiindulól fog közlekedni, honnan reggel 4 óra 49 percekor fog indulni és Debrecenbe a jelenlegi érkezési időben fog érkezni.

Az ellenirányban Debrecenből—Nyiregyházig egy új motoros vonat helyeztetik forgalomba, amely Debrecenből éjjel 10 óra 40 percekor fog indulni és Nyiregyházára éjjel 12 óra 20 percekor fog érkezni.

— **Hajdumegyei pénzügyi tisztviselői szövetsége (Debrecen)** cím alatt a hajdumegyei pénzügyi tisztviselők szövetséget alakítanak és e célra előkészítő bizottságot delegáltak, melynek tagjai: Kovács László, a Mezőgazdasági bank m. sz. (Debrecen) ügyvezető igazgatója Gassner Géza, a Debreceni első takarékpénztár cégvezetője, Kemény Viktor dr., az Alföldi takarékpénztár (Debrecen) jogtanácsosa Nánássy Andor, a Nagykállói takarékpénztár vezérigazgatója Ulrich Jenő, Vámos Miklós, Harsányi Pal, Reibold Miklós, Lávay Gyula, Kovács László, Omerich Zsigmond, Fischer Jakab, Gross Ignác, Czira Endre, Kertész Miklós, Popovits Gyula, Barra Gyula, Widder Sámuel, Schwarz Vince, Turay Frigyes, Klein

Lajos, Takács Samu, Molnár Jenő, Kálmán Sandor és Killer Viktor pénzügyi tisztviselők.

— **Tűz Vámspéresen.** Tóth Sándor vámspéresi gazdálkodó udvarán kigyuladt egy kazal széna és mire a tűzoltók kivonultak egy állal együtt leégett. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet magának a gazdának gondatlansága okozta. Tóth ugyanis pipázva dolgozott a kazal tövében, a pipájából kipattant szikra gyújtotta fel a kazlat. A kár 1000 korona.

— **A közöskonyha** az első konyhára beszüntette az aláírásokat. Holnaptól kezdve aláírásokat a titkári hivatal már el nem fogadhat. Aki ezután jelentkezik, csak az esetlegesen felállítandó második konyha tagjával tekinthető. Debrecen, 1907. szeptember 26. Dr. Matolcsy titkár.

— **A főiskolai ifjúsági gyűléseket** e hó 24-én tartotta meg alakuló gyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. Először S. Szabó József a gyűléseket felügyelő tanára mondott lélekemelő imát és beszédet, mely után a választásra került a sor. Előjárónak választották Huszár Gyula és Tóth János VIII. o. tanulókat. Prebyterek lettek Major János és Kovács Elek VIII. o. t. Görgey Márton, Tibay Ferenc VII. o. Karácsony Sándor Méné Lajos VI. o., Török János és Németh István V. o. tanulókat. Diakónusoknak megválasztották Nagy Barna, Kovács Vencel VIII. o., Szele György, Huszthy Mihály VII. o., Rácz István, Osváth László VI. o., Orosz István és Szoboszlai Sándor V. o. tanulókat. — Az alakuló gyűlés a 90. zsol. elnöklése után szétoszlott.

— **Sonka, szalámi, teavaj,** suró sajtok állandóan friss minőségben Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében, a kistemplom mellett kapható.

— **Lámpák a Csige kertben.** A Csige kert lakói azon méltányos kéréssel fordultak a városhoz, hogy az oda vezető utakon lámpákat állítsanak fel s a világításról gondoskodjanak. A tanács e kérelmet véleményezés végett kiadta a főmérnöknek.

— **Elfogott tolvaj.** Nagy Ferenc Uj föld 59. szám alatti lakostól ismeretlen tettes a napokban egy szűrt és más házitárgyakat ellopott. A csendőrség megindította a nyomozást és kiderítette, hogy a tettes senki más, mint Hegedűs Péter szintén újföldi lakos, ki ellen megindították az eljárást.

— **Betörés.** Midár István kocsis feljelentést tett a rendőrségen, hogy társa ládáját feltörte és több ruhaneműjét, óráját elvitte. A rendőrség kiderítette a tettest Albert Ferenc személyében.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő halálos eset jelentették be: Szőke Mária róm. kath. 5 hónapos, Nagy Imréné ev. ref. 10 hónapos.

— **Osztálysorsajáték.** Az osztálysorsajáték húzásán a következő nagyobb nyérémények sorsoltattak ki:

20.000 koronát nyertek: 69792, 73727.
15.000 koronát nyert: 85936.
10.000 koronát nyertek: 21931, 42325.
5.000 koronát nyertek: 25496, 30535, 51999, 56157.

2000 koronát nyertek: 6904, 7842, 8234, 8251, 11163, 16515, 17146, 17261, 17604, 22407, 26404, 41437, 45196, 73650, 78818, 82930, 83720, 96704, 99679, 98815, 103479, 106611, 117690, 101023, 121074, 121114.

— **Percol Karola tánciskolájában** a beiratkozások megkezdődtek. Beiratkozni lehet mindennap Szent Anna-utca 22. szám alatt. — Tandij: 20 korona egy kurzusra. Ugyanitt egy ügyes zongorista nő vagy férfi kerestetik állandó foglalkozásra.

— **Az őszi táncanfolyam** október hó 2-ikán veszi kezdetét és 6-ikán nagy szüreti multság lesz. Schaf táncmester.

x Penz, szivar és cigaretta tárgyak, kézi bőröndök, utazási cikkek legolcsóbb Mentze aruházában Kossuth-u. 4. sz.

A hivatal öl.

A bűnügyi osztály átka.

Valóságos tifusz fészkek.

— szeptember 27.

(Saját tudósítónktól.) A „Debreczen” volt az első, mely mindjárt a tifuszjárvány kitérésakor ajánlotta az illetékes köröknek, hogy a Szent Anna-utcai épületből haladéktalanul lakoltassák ki a hivatalt, a fogházat, mert az a régi, ósdi épület a tifusznak valóságos főfészke.

Siket fűlekre találtunk. Pedig a következők mutatják, hogy az az épület, ott, ahol közegészségről van szó, még számba sem jöhet, ellenben annál inkább valóságos terjesztője a minden néven nevezendő járványoknak és most különösen a tifusznak.

A rendőrség egyik tisztviselője, Minori Géza hasi hagymázba esett. A betegség bacillusait ott szivta magába a büzhödött helyiségek levegőjével, azokban a nyirkos, dohos szobákban, melyekben állandóan tartózkodni életveszélyes.

Hisz szép dolog katonának a haromzón elesni, tisztviselőnek hivatalában belélegzeni a gyilkos kórt, de hihető, hogy senkinek sincs kedve hozzá.

A rendőrségen pedig nyakra-főre, ezerszámra büntetik a háztulajdonosokat, ugyan miért nem teszik meg, hogy a becses városra is ráhuzzának egy kis pénzbüntetést, amiért ilyen járványfészkes helyiségben dolgoztatja a legfelelősebb tisztviselőit, a rendőrség hivatalnokait. Hisz a szó átvitt értelmében valóságos öngyilkosság például a rendőrségi központban egy éjszakát az ügyelet szobájában tölteni.

Már pedig mit csináljon az a szerencsétlen rendőrtiszt, ha ügyeletes szolgálatot kell teljesítenie. A szabad ég alatt töltsen a hosszú éjszakát.

Különben, hogy Minori Géza beteg lett, rájöttek arra, hogy bizony életüket kockáztatják a tisztviselők. Most aztán szerényen folyik a dezinficiálás, füstölik a bacilusokat, amiket ugyan az évszázados falak közül nem pusztítanak ki soha.

Oh, rendőrségi palota! hol késeled az éji homályban.

Tudni akarja mit csinálók,

hogy meghülés nálam soha nem fordul el? Nem egyszerűbb: már 20 év óta mindig használom ● a Fáy valódi Sodenit ásványpasztillát, de nemcsak olyankor mikor nem vagyok rendben, hanem ha teljesen egészséges is vagyok. Fáy-féle valódi Sodenik mesésen beválnak; könnyű rekedség, köhészés vagy hurut a dohányzástól, bármikor előforduljon az én kedvelt Fáy-féle valódi Sodenim utólerhetetlenül eredményes. Próbálja meg egyszer, doboza 1-25 K-ért mindenütt kapható. Óvakodjunk utánzáttól, csak „Fáy-féle valódi Sodenit” kerendő. 6

Ausztria-Magyarország vezérügynöksége:

W. Th. Guntzert, Wien XII., Belghoferstrasse 6.

A debreceni tanítók esküje.

— szeptember 27.

(Saját tudósítónktól.) A tanítókról szóló új törvények értelmében tudvalevően a nemzet napszámosságának esküt kell tenniük és hűséget kell fogadniuk a magyar haza és törvényei iránt.

A debreceni tanítók egyrésze már tegnap letette az esküt, míg a többiek, a református egyház tanítóinak ajkáról majd csak a jövő hó 2-án fog elhangzani az eskü fölémelő szavai.

A római katolikus egyház ta-

nitói tegnap délelőtt tették le a hivatalos esküt Csánky Viktor tanfelügyelő hivatalos helyiségében. Mint az esküt letévők között legöregebb, Tóth László beszélt, a tanító nemes hivatásáról és az eskü fontosságáról. Aztán sorra letették az esküt, mire Csánky Viktor tanfelügyelő intézett hozzájuk szép beszédet. A felemelő ünnepély a Himnusz elénekülésével végződött.

Nagyon inpozánsnak ígérkezik a református tanítóknak eskütétele, már csak azért is, mert itt nem kevesebb mint 70—80 tanító ajkáról fog elhangzani az eskü, október hó másodikán az ev. ref. egyház tanácstermében. Az eskütétel itt szép ünnepség keretében fog lezajlani.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A Scott-féle Emulsió nemcsak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulsió specifikus megbízható szer

mindennemű tüdőbaj

ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú gyógyító- és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetők, veszik továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan Scott-féle előállítási mód folytán nemcsak az izletes, hanem rendkívül könnyű és emészthető is.

az eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

Kapható a gyógyszerárakban.

Távirat és telefon.

A kiegyezés?

Budapest, szeptember 26. Egy fővárosi estilap értesülése szerint a kiegyezés már teljesen kész van, de a kormány bizonyos okoknál fogva eltilkítja annak részleteit.

Halálos ítélet a Kurian.

Budapest, szeptember 26. A petrovai rablógyilkosok bűnpörét két napon át tárgyalta a legfőbb bíróság. Tudvalevő hogy a tetteseket, kik a petrovai postakocsit kirabolták a múlt télen s a kocsist és egy csendőrt meggyilkoltak, a máramarosszigeti esküdtörzs mind elítélte, a főbüjtással vádolt Husz Abrahámot is, aki pedig mindvégig tagadt. A törvényt alkalmazó bíróság Husz Abrahámot és Mihálka Jánost kötelálati halálra ítélte s a többiek közül Perl Lébet és Peri Fischelt 10—10 évi, Filipcsuk Jánost 6 évi és Bilaskó Vaszyit 5 évi fegyházzal sújtotta. A Kuria ma déli 12 órára tűzte ki Sebestyén tanácselnök az ítélet kihirdetését, de ma délután 5 órakor került erre sor. A legfőbb bíróság perotáját a kíváncsi emberek ezrei lepték el, úgy hogy rendőröknek kellett a rendet fentartani. Az ítélet szerint a Kuria a semmisségi panaszok elutasításával az első bíróság ítéletét egész terjedelemben jóváhagyta, elutasítva egyúttal az

elitáltak legfelsőbb semmisségi panaszát is. Így még csak királyi kegyelem mentheti meg Huszt és Mihálkát az akasztófától.

A vasuti munkások sztrájkja.

Budapest, szeptember 26. Tudvalevő, hogy a vasuti munkások is csatlakoznak az általános október 10-iki sztrájkhoz. Az államasutak igazgatósága ez esetben erélyes rendszabályokat fog alkalmazni. Félt, hogy a munkások ez esetben megakadályozzák a vasuti forgalmat.

Egy község lángokban.

Győr, szeptember 26. Csécsény, győrmegyei községben tegnap gyermekek játék közben felgyújtották Virág Mihály palytáját. A község még most is lángokban áll. Eddig 23 ház, továbbá a templom és iskola épület az összes terményekkel és melléképületekkel porrá égett.

Zendülés egy bányában.

Johannesburg, szeptember 25. A Witwatersrand egyik bányájában zendülés tört ki azon határozat folytán, hogy azon munkások, akiket hazájukba kellett volna visszaküldeni, ki nem mentett mulasztás miatt elvesztett munkaidőt utólag pótolni tartoznak. A rendőrség sortüzet adott, miáltal 15 ember megsérült.

Gyujtogató gyermekek.

Kaposvár, szeptember 26. A szomszédos Somogyberencsén gyermekek gondatlansága miatt tűz ütött ki, elhamvasztva 23 lakóházat s azok melléképületeit. A tűzbe beleégett 2 gyermek és egy koldus is, kiknek csak elszenesedett holttestét találták meg.

Földrengés.

Guatemala, szeptember 26. Vasárnap és hétfőn itt több földökést észleltek. Számos lakó ház és néhány templom megsérült. A kávéültetvények nem sérültek meg.

Vasuti katasztrófák.

Budapest, szeptember 26. Az érkörtvélyesi vasuti szerencsétlenséggel egyidőben még két vasuti katasztrófát jelentettek. Az egyik a kaproncza—gyékényesi vonalon történt, ahol egy teherkocsi nyílt pályán kigyuladt. A kocsit le kellett kapesolni s viz hiányában teljesen elégett. A másik eset Paks—Dunaföldvár között történt. Itt egy személy és egy tehervonat ütközött össze, amikor is 2 ember meghalt, 4 súlyosan, sokan könnyebben megsebesültek.

Agyonlőtt gazdálkodó.

Déva, szeptember 26. Mád Imre gazdálkodó ma hajnalban kiment udvarára, amikor egy lövés dördült el. Mád halálosan találva összeesett s pár pernyi kintlódás után meghalt. A vizsgálat megindult.

NESTLÉ

GYERMEKLISZTJE

csecsemők, lábbadozók,
gyomor-bajosok részére.

A legjobb alpesi tejet tartalmazza.

Gyermekápolásról ismeretlen iratokkal ingyen kült: NESTLÉ

• Bécs I., Biberstrasse 11. •

Női ruhaszövetek,

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barhetek, fekete- és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek.

Francia P. D. jegyű fűzők,

Arefátyol, divatövek, gyöngy és bőr díszítések.

Menyasszonyi selymek,
koszoruk és fátjolok

legolcsóbb szabott árban!

Szőrme utánzat,

női kabátokra sima és préselt 120 cm. széles barna- és fekete színekben mérete 6 forintól 15 forintig. o o o o

Boák és muffok
óriási választékban.

Costümökre, színházi kabátokra női posztók minden színben.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddermünster, tapasztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek s crepppek, o o o o viaszkos vászon o o o o

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők,
szövet és csipke függönyök, stórok.

Kész fehérneműek

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alszoknyák, sima- és himzett kész ágyhuzatok, selyem luszter és cloth alszoknyák, kásmír és o o selyem paplanok, matracok o o

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek és lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők.

Alsó tricót ingek,

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch minőségekben. o o Férfi ruha-szövetek. o o

magyar- és angol gyártmány, — hozzávaló bélék árak. Harisnyák, kezttyük, nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban,

legolcsóbb szabott árban.

Szabó Lajos Fiai

divat, vászon, és szőnyegraktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Ne üljünk fel mindenféle nagyhangu hirdetéseknék.

Orvosszabészeti kötszerek u. m. sérvkötők, haskötők, vese kötők, köldök kötők szakszerűen, a nagy közönség és az igen tisztelt orvosi kar teljes megelégedésére
:: csakis ::

NAGY ANDRÁS

legszebb és legnagyobb kezttyü és orvosszabészeti kötszergyárában készülnek már
:: 40 év óta. ::

Teljes titoktartás és felelőség mellett,

ahol minden férfi és női kezttyük és orvosszabészeti kötszerek a legpontosabb kivitelben szakszerűen készíttetnek.
:: ::

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:

Debreczen, Arany János-utca 2. sz.

„Bankegyesület Részvénytársaság“

Debreczen, Plac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival. Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb. Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

Az

**Őszi és téli
ujdonságok
női ruhaszövetek, flanellek
és barchetekben
megérkeztek**

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban. "HUNGÁRIA" kévekötő 100 drb. 5 kor.

Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötésüzem
intézete DEBRECZEN,
(Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Hölgyek részére fontos!

Ki testi épségét fentartani akarja vagy gyomor és más ilyenmü betegségben szenved, úgy kizárólag csakis az eredeti francia „Della“ mellfűzőt vegye. Valódi halcsont, elegáns kivitelben 6 K-tól feljebb. Kapható csakis az Ernyő-gyárban Plac-utca 43.

Választás végett házhoz is küldünk, minden vétel kényszer nélkül. Előre haladt időny miatt ernyőket 20 százalékkal leszállítva adunk.

Javítások és áthuzások olcsón és pontosan eszközöltessenek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Fiatallal felvétetik azonnal, Márkus borkereskedésében, Piac-utca 55.

Eladó 8 hektoliter érmelléki bor Péterfia-utca 18.

Tanuló fizetéssel felvétetik Krausz Gyula kézimunka és rövidáru üzletében Kossuth-utca 15. sz.

Csemege szőlőt ajánlok kereskedők- és magánfogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294. 725

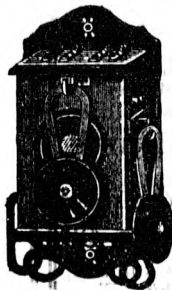
Eladó 15 kas méh Szilágyi Józsefnél Alsó-Józsán. 830

Egy áruasztal (pult) fiókokkal és óeska ablakok eladók Piac-u. 46. Békés Lajosnál.

Teljes ellátás kapható intelligens keresztény családnál Cim a kiadóhivatalban.

Idősebb urinő tisztességes családnál teljes ellátást keres. Ajánlatok a fizetési feltételek megjelölésével „Ellátás” alatt a kiadóba kérjétek.

Lucerna, friss vágású, ölenként 6 fillérrel kapható Biró Pálnak mipepéresi uti kertgazdaságában.

Új elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanyesengők berendezése és karbantartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzín és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 26. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 210. 470

Villamos világítási

és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel Földvári L. debreceni első hatóságilag engedélyezett, villamosság és elektrotechnikai vállalat által készülnek. Tervezések és költségvetések díjtalanul. Telefon 168.

Divatos, jó és mesés olcsón kaphatók: női ruha kelmék, selymek, vászonneműek, függönyök, ágytörítők, meleg alsók.

Boros Testvéreknel

Debreczen. Kossuth-u. 6.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életléleke. Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál, tulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő BUDAPEST, VII., Erzsébet körút 41., ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pártatlan pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetőket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések, tervezetek ingyen.

ÚJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piac-utca 66. szám alatt zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobbinőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsátok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes ponyvákat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos áron árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben, Piac-utca 66. szám.

Tifusz és egyéb betegségek ellen Delfin

ivóvíz szűrő, mely a leggyanusabb vizet teljesen baktéria mentessé szűri. A királyi várpalotában, cs. és kir. hadseregnél és kórházakban használatban.

Számos kitüntetés.

A legtökéletesebb vízszűrő. Képes árjegyzék bérmentve. Telefon 95-82. „Delfin” Magyar szűrővállalat. Budapest, VII. Rózsa-utca 3.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, szőnyeg és divatruházába megérkeztek az

őszi divat gyönyörű újdonságai, ruhakelmék, flanellek, bársonyok blous selymek, velemek. Valódi persa szőnyegek — Linaleum. Óriási raktár!

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetőisége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszertű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob, s daganatoszlító szer is pártatlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszertárában Debreczenben.